

Växjö tingsrätt
Mark- och miljödomstolen

KOMPLETTERING AV ANSÖKAN

Mål nr 4170-13, rotel 3:2; angående ansökan om tillstånd enligt 9 kap. och 11 kap. miljöbalken för fortsatt och utökad verksamhet vid anläggning för produktion av järnbaserade metallpulver m.m. i Höganäs, Skåne län

Mark- och miljödomstolen har i föreläggande 2014-04-04 (aktbil 12) förelagt Höganäs AB, Höganäs Sweden AB och Höganäs Hamnbyggnads AB ("sökandebolagen") att komplettera sin ansökan i enlighet med inkomna remissvar respektive mark- och miljödomstolens synpunkter i aktbil 9-12.

Efter erhållna anstånd anför sökandebolagen följande.

Sökandebolagen noterar att såväl Naturvårdsverket som Havs- och Vattenmyndigheten avstår från att yttra sig.

Sökandebolagen kompletterar sin ansökan med följande dokument. Komplettering av miljökonsekvensbeskrivning ("Kompletterande MKB"), Bilaga A, komplettering av teknisk beskrivning ("Kompletterande TB"), Bilaga B, komplettering av bullerutredning, Bilaga C, karta över de kajanläggningar inom industrihamnen för vilka sökandebolagen yrkar lagligförklaring, Bilaga D, samt en reviderad säkerhetsrapport som ersätter tidigare ingiven säkerhetsrapport, Bilaga E.

Sökandebolagens bemötande av inkomna synpunkter utgår i så stor utsträckning som möjligt ifrån den struktur och rubriksättning som följer av remissinstansernas respektive yttranden.

1. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (aktbil 9)

1.1 Förhöjda havsvattennivåer

Såvitt avser önskemålet om en tydligare slutsats kring förhöjda havsvattennivåer hänvisar sökandebolagen till avsnitt 1 i den kompletterande MKB:n. Sammanfattningsvis framgår utifrån de scenariobedömningar som gjorts att riskerna för påverkan på Höganäs verksamhetsområde bedöms som små i ett hundraårsperspektiv.

1.2 Omhändertagande av släckvatten

När det gäller begäran om en samlad bild för omhändertagande av släckvatten vid brandbekämpning hänvisar sökandebolagen till redogörelsen i avsnitt 2.3 i den kompletterande TB:n. Av redogörelsen framgår att sökandebolagens beredskap är god för att hindra släckvatten från att spridas med dagvattensystemet till Öresund.

1.3 Säkerhetsrapport

Den säkerhetsrapport som bifogats miljöansökan har varit föremål för en omfattande revidering. I den reviderade säkerhetsrapporten som nu inges har sökandebolagen tillgodosett myndighetens önskemål om en ”fylligare genomgång” kring dimensionerande skadefall.

2. Länsstyrelsen Skåne län (aktbil 10)

2.1 Reglering av vattenverksamhet

2.1.1 Vattenrättsliga förhållanden

Pågående uttag och återföring av kylvatten är inte reglerat i gällande tillstånd annat än genom det allmänna villkoret.

En redovisning av uttag och återföring av kylvatten finns i avsnitt 5.6 och 5.7 i den kompletterande MKB:n. Uttag av havsvatten för kylning av processerna beräknas uppgå till ca 12 miljoner m³ per år, vilket motsvarar knappt

0,4 m³/s. När det gäller kylning med havsvatten sker det i ett slutet system. Kylvattnet kommer alltså inte i kontakt med processerna.

Den uttagna mängden havsvatten är ringa. Vattnet återförs till havet i en till uttaget närliggande punkt. Uttaget medför inte någon förändring av vattnets djup eller läge. Det påverkar inte heller vattenområdets användning.

Med hänsyn till ovan anser sökandebolagen, jämlikt 11 kap. 12 § miljöbalken, det vara uppenbart att uttaget av kylvatten (vattenverksamheten) varken påverkar allmänna eller enskilda intressen genom ändring av vattenförhållandena. Någon tillstånds- eller anmälningsplikt avseende uttag av kylvatten (vattenverksamhet) bedöms därmed inte föreligga.

2.1.2 Möjliga åtgärder för att minska termisk belastning på närrecipient

Två möjliga åtgärder för att minska utsläpp av varmt kylvatten så att den termiska belastningen på närrecipienten minskar redovisas i avsnitt 2.2 i den kompletterande TB:n.

Den åtgärd som sökandebolagen ställer sig positiv till är en successiv utbyggnad av anläggningar för restvärmeutnyttjande, dvs. i första hand för fjärrvärmeproduktion. Sådan utbyggnad kan dock endast ske, enligt sökandebolagens mening, i takt med ökad efterfrågan och på rimliga affärsmässiga grunder.

2.2 **Utsläpp till vatten**

2.2.1 Dagvatten

Som framgår av avsnitt 2.1 i den kompletterande TB:n är Höganäs rutiner och försiktighetsmått för att hindra föroreningar, främst damm och utsläpp av partiklar, tillfyllest för att förhindra att sökandebolagens verksamheter förorenar dagvattnet. Detta bekräftas inte minst av de regelbundna mätningar av dagvatten som sökandebolagen genomför.

Redogörelser för möjligheterna att ytterligare rena alternativt förhindra förorening av dagvatten återfinns i avsnitt 2.1.1 och 2.1.2 i den kompletterande TB:n. Ytterligare dagvattenrening skulle i huvudsak bestå i sedimentering av partiklar. Då dagvatten från Höganäs innehåller mycket låga partikelhalter bedöms någon ytterligare rening inte ge någon reell effekt på dagvattenkvaliteten.

2.2.2 Slutning av dagvattensystemet

Givet nuvarande förutsättningar bedöms avledning av dagvatten till kommunalt reningsverk inte genomförbart, se avsnitt 2.1.3 i den kompletterande TB:n.

2.2.3 Redovisade utsläppsvärden

Kompletterande redovisning av genomsnittliga utsläppsvärden från Höganäs dagvattenledningar avseende åren 2009-2013 finns i avsnitt 5.2 i den kompletterande MKB:n. Av denna redovisning framgår att metallbidraget via dagvatten från Höganäs verksamhetsområde till Öresund måste betraktas som marginellt, med ringa påverkan på miljöförhållandena i närrecipienten som följd.

2.2.4 Begränsningsvärden

En utgångspunkt för villkorsskrivning är att verksamhetsutövaren ska ha faktiska och rättsliga förutsättningar att innehålla föreskrivet begränsningsvärde (MÖD 2009:2 och 2009:9).

Med hänsyn till att dagvattennäten avbördar dagvatten från tak och hårdgjorda vägar/planer, att dagvattnet endast blandas med kylvatten (dvs. havsvatten från Öresund) och att kylvattnet aldrig kommer i kontakt med processerna, anser sökandebolagen att föreskrivande av begränsningsvärden inte är lämpligt ur rättssäkerhetssynpunkt. Sökandebolagen har inte den faktiska och rättsliga kontrollen vad gäller påverkan på eventuella

föroreningar i atmosfäriskt nedfall och föroreningar från lastbilar, personbilar m.m.

Behovet av begränsningsvärden för dagvattenutsläpp kan enligt sökandebolagens mening även på goda grunder ifrågasättas ur miljösynpunkt.

2.2.5 Ferrofosfat

Ferrofosfat används inte i Höganäs processer, se avsnitt 2.1.4 i den kompletterande TB:n. Vad länsstyrelsen anför i denna del kan därför lämnas utan avseende.

2.2.6 Lakvatten från inert deponi

Lakvatten från den interna inertdeponin beskrivs och analyseras jämte övriga utsläpp i avsnitt 5.3 i den kompletterande MKB:n. Det följer av definitionen av inert avfall att det i princip inte ska finnas några föroreningar i avfallet och inte heller i det lakvatten som kan komma från en sådan deponi. Sammantaget framgår att metallbidraget från den inerta deponin, liksom från dagvattnet, är att betrakta som marginellt för miljöförhållandena i närrecipienten.

2.2.7 Sammantagen påverkan på närrecipienten

För de totala utsläppsmängderna från verksamheten via lak- och dagvatten (exklusive havsvatten använt för kylning) åren 2009-2013 hänvisas till avsnitt 5.4 i den kompletterande MKB:n.

Sammanfattningsvis görs bedömningen att påverkan på närrecipienten genom utsläpp av metaller från Höganäs verksamhet, såväl via dagvatten och lakvatten från den inerta deponin som via utsläpp till luft inklusive nedfallande stoft, är försumbar. Utöver metaller förekommer inga mätbara utsläpp av andra ämnen, se avsnitt 5.8 i den kompletterande MKB:n.

Det bedömda påverkansområdet av utsläppt kylvatten förväntas öka med ytterligare några meter från fem meter i och med en produktionsökning till

dagens tillståndsgivna nivå (nollalternativet), i likhet med vad som gäller vid den sökta produktionsnivån, se avsnitt 5.6 i den kompletterande MKB:n.

2.2.8 Kartunderlag avseende representativa provpunkter

Kartunderlag med redovisning av provpunkter för dagvattenutsläpp respektive provpunkter på lakvatten från deponin (Invallningen) finns redan redovisat i sökandebolagens miljökonsekvensbeskrivning, se Figur 27 – 28 på sidan 54 respektive 63.

För tydlighetens skull redovisas dessa på nytt, se Bilaga 1 – 2 i den kompletterande MKB:n. Kartunderlaget visar även punkterna för havsvattenintagen.

Mot bakgrund av vad ovan anförts delar inte sökandebolagen länsstyrelsens uppfattning om att det inte finns tillräckligt med kartunderlag som möjliggör en bedömning om de i MKB:n angivna provpunkterna kan anses representativa för verksamheten.

2.2.9 Villkorsförslag avseende recipientkontroll

Av den kompletterande MKB:n avsnitt 5.1 och Figurerna 2a – 2d framgår med önskvärd tydlighet att föroreningarna i Öresund i huvudsak kan härledas från andra utsläppskällor såsom atmosfäriskt nedfall, via vattendrag och kommunala reningsverk. Vidare framgår att bidraget från industriverksamheter, generellt sett, är mycket litet. Sökandebolagens bidrag är i detta sammanhang marginellt.

Med hänsyn till att föroreningarna i huvudsak härleds till andra utsläppskällor anser sökandebolagen att villkorsregleringar med avseende på recipientkontroll är direkt olämpligt ur rättslig synpunkt. Med anledning härav föreslår sökandebolagen inga villkor avseende recipientkontroll.

Sökandebolagen ämnar istället gå med i Öresunds vattenvårdsförbund för att med ekonomiska medel möjliggöra fortsatt och utvecklade recipientkontroller av Öresund inom ramen för Öresunds vattenvårdsförbunds verksamhet.

2.3 Höganäs hamn

Som framgår av sökandebolagens tillståndsansökan under avsnitt 4.2 ”Prövningens avgränsning” kommer erforderliga muddringsarbeten att utföras inom ramen för redan befintliga tillstånd (se Växjö tingsrätt, vattendomstolen, 1974-06-17 i mål DVA 46/1974, VA 56/1973, respektive miljöprövningsdelegationen vid länsstyrelsen i Skåne län, 2010-11-04, dnr 551-52427-08.)

Sökandebolagen vidhåller därför sin uppfattning att de nödvändiga muddringsarbetena samt den eventuella uppläggningsarbetena på land som uppkommer till följd av den utökade hamnverksamheten och den planerade vattenverksamheten avseende muddring i hamnbassängen ryms inom befintlig vattendom och erhållet tillstånd för uppförande av sedimenteringsbassäng och uppläggning av muddermassor. Frågor som rör muddermassornas föroreningsinnehåll har därför – och bör även framgent – rätteligen hanteras inom ramen för ovanstående domar/beslut.

Såvitt avser länsstyrelsens synpunkter att sökandebolagen ska redovisa i) analys av föroreningsinnehåll i de massor som avses muddras, ii) eventuella skyddsåtgärder för att förhindra spridning av sediment, samt iii) att massorna vid höga föroreningshalter bör fraktas bort för slutligt omhändertagande enligt avfallsförordningen, anser sökandebolagen att dessa frågor omfattas av rättskraften från ovan nämnda domar/beslut.

2.4 Utsläpp till luft

2.4.1 Risk för bildning av marknära ozon

Vad avser riskerna för bildning av marknära ozon vid utsläpp av VOC (acetone) från verksamheten vid Höganäs hänvisas till avsnitt 2 i den kompletterande MKB:n. I avsnitt 2.4 framgår sammanfattningsvis att det kan bortses från risken att de nuvarande och planerade utsläppen av acetone ska bidra till någon lokal ozonbildning av betydelse för Höganäs ort.

Anledningen är att acetone är ett VOC-ämne med relativt låg

ozonbildningsförmåga och att det generellt sett är liten risk för lokal ozonbildning i Sverige.

2.4.2 VOC

För en närmare redogörelse av verksamhetens utsläpp av VOC till luft hänvisas till avsnitt 3.5 i den kompletterande TB:n samt till avsnitten 2.1, 2.5 samt 4 i den kompletterande MKB:n. Sammanfattningsvis framgår att förväntade haltnivåer av aceton vid den planerade maximala utsläppsökningen inte bedöms ge upphov till några hälsoeffekter i omgivande miljö.

Reningskapacitet i befintlig produktion- och pilotanläggning (LÖKEN) uppgår idag till ca 99 % och bedöms inte kunna öka. Vid en fullt utnyttjad anläggning bedöms utsläppen uppgå till 2 ton per år.

Tre möjliga tekniker för att ytterligare minska utsläppen av aceton har undersökts och redovisas i avsnitten 3.5.2 och 3.5.3 i den kompletterande TB:n. Reningsgraden bedöms vara likvärdig för alla tre utredningsalternativ och uppgå till ca 99,8 %. Genom att använda någon av de undersökta teknikerna vid en *tillkommande* produktionsanläggning bedöms utsläppen teoretiskt kunna begränsas till i storleksordningen 4 ton per år.

2.4.3 SO₂

För en närmare redogörelse av utsläppen av svaveldioxid samt dess eventuella miljöpåverkan hänvisas till avsnitt 3.4 i den kompletterande TB:n samt till avsnitt 3 och 4 i den kompletterande MKB:n.

Sammanfattningsvis framgår att halterna i Höganäs tätort med stor marginal underskrider miljö kvalitetsnormerna. Risken för effekter på människors hälsa bedöms generellt vara begränsade. Utsläppen beräknas bli något lägre vid ökad produktion enligt sökt alternativ i förhållande till nollalternativet.

När det gäller möjliga åtgärder för att minska utsläppen av svavel hänvisar sökandebolagen till vad som redan anförts under avsnitt 8.1.2 i

tillståndsansökan. Med anledning av att kommersiellt tillgänglig teknik för ytterligare rening saknas, vidhåller sökandebolagen att det är mer ändamålsenligt att begränsa utsläpp av SO₂ genom krav på ingående råmaterial till tunnelugnsprocessen.

2.4.4 Diffus damning

De försiktighetsmått som idag vidtas för att begränsa uppkomsten eller spridningen av diffus damning utgör bästa tillgängliga teknik, se avsnitt 3.1 i den kompletterande TB:n. I hänvisat avsnitt finns en förteckning över de försiktighetsmått som vidtas. Framtida utbyggnad av verksamheten kommer att ske med iakttagande av samma försiktighetsmått.

För en redogörelse av hur sökandebolagen mäter och övervakar den diffusa dammspridningen hänvisas till avsnitt 3.1.2 i den kompletterande TB:n.

2.4.5 Stoft

Information om verksamhetens stoftutsläpp samt de tekniker som används och kan komma att användas för att minska sådana utsläpp, finns i avsnitt 3.2 i den kompletterande TB:n. Härav framgår att sökandebolagen redan använder sig av högeffektiva filter för avskiljning av stoft från verksamheten. På grund av mycket låga halter stoft, är möjligheterna till ytterligare stoftavskiljning mycket marginella, om ens möjliga. Funktionen av befintlig utrustning motsvarar BAT och är bättre än de leverantörsgarantier som kan lämnas för utrustning som anses utgöra BAT.

Övervakningssystem som bl.a. reagerar på avvikande utsläpp av stoft används i verksamhetens processer, se avsnitt 3.3 i den kompletterande TB:n. Systemet bygger på bästa tillgängliga teknik och utgör BAT.

Verksamheten vid Höganäs bedöms inte genom sina stoftutsläpp påverka landmiljön och därmed recipienten Öresund i någon nämnvärd omfattning, se avsnitt 2.2.7 ovan samt avsnitt 5.5 i den kompletterande MKB:n.

2.4.6 Sammantagen hälsoeffekt av utsläpp till luft

En sammantagen bedömning av eventuella hälsoeffekter av verksamheten som en följd av dess utsläpp till luft har gjorts i avsnitt 4 i den kompletterande MKB:n. Det kan konstateras att de totala uppmätta halterna är förhållandevis låga och att inga miljö kvalitetsnormer överskrids. Risken för negativ påverkan på människors hälsa bedöms därför som låg.

2.5 **Buller**

Sökandebolagen har på begäran av länsstyrelsen utfört en kompletterande bullerutredning avseende möjligheterna att innehålla de övergångsriktvärden som anges i Naturvårdsverkets övergångsvägledning, se Bilaga C.

Sammanfattningsvis kan konstateras att sökandebolagens möjligheter att bedriva sökt verksamhet under angivna utredningsvärden, trots vidtagande av omfattande bullerdämpande åtgärder, är förenat med stora osäkerheter. Av bullerutredningen framgår explicit att det inte finns några garantier att målsättningen på 45 dB(A) kommer att kunna innehållas i området närmast hamnen.

Vad gäller sökandebolagens syn på övergångsvägledningens rättsliga status i tillståndsprövningar vidhåller sökandebolagen vad som tidigare anförts under avsnitt 8.3 i tillståndsansökan. Desamma gäller även i förhållande till Naturvårdsverkets utkast till nya vägledning.¹

2.5.1 Lågfrekvent buller

Utförd mätning indikerar på att lågfrekvent buller från hamnverksamheten ligger väl under Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2005:6).

¹ Se Boverkets och Naturvårdsverkets gemensamma redovisning av regeringsuppdragen S2013/613/PBB och M2013/1738/Me avseende industri- och annat verksamhetsbuller.

2.6 Avfall

Som framgår av avsnitt 3.6.2 i miljökonsekvensbeskrivningen är deponins livslängd avhängig mängden material som deponeras, vilket i sin tur helt styrs av produktionen. Med dagens produktionsnivå beräknas deponin vara fylld kring år 2030 och med den sökta produktionsnivån tidigast år 2025 - 2030.

Efter att den inerta deponin avslutats ser sökandebolagen i nuläget, med utgångspunkt från de alternativa lokaliseringar som redovisats under avsnitt 1.3.2 i miljökonsekvensbeskrivningen, det som mest realistiskt att inert avfall omhändertas på en extern deponi, se avsnitt 5 i den kompletterande TB:n.

2.7 Energieffektivisering

Sökandebolagen har ett certifierat ledningssystem för miljö- och energiledning enligt ISO 14001 och 50001.

Något krav på att upprätta en energikartläggning föreligger därmed inte, se 4 § lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag.

2.8 Säkerhetsrapport

2.8.1 Användandet av cisterner tillhörande Perstorp Specialty Chemicals AB

Några cisterner finns inte längre på området. Avvecklingen godkändes av länsstyrelsen den 19 december 2013, se avsnitt 6 i den kompletterande TB:n.

2.8.2 Hantering av släckvatten

Avseende rutiner för uppsamlade och omhändertagande av släckvatten och möjligheter att förhindra spridning av släckvatten till dagvattensystemet hänvisar sökandebolagen till redogörelsen i avsnitt 2.3 i den kompletterande TB:n samt till den reviderade säkerhetsrapporten. Sammantaget framgår att beredskapen är god hos sökandebolagen för att hindra att släckvatten når recipienten Öresund.

2.8.3 Säkerhetsrapport

Länsstyrelsens synpunkter har beaktats i framtagandet av den reviderade säkerhetsrapporten som sökandebolagen nu inger.

3. **Miljötillsynsnämnden, Höganäs kommun (aktbil 11)**

Miljötillsynsnämndens begäran om kompletteringar är likartade med de kompletteringskrav som länsstyrelsen i Skåne län framfört. Sökandebolagen hänvisar därför till vad som anförts under avsnitt 2.

4. **Mark- och miljödomstolen (aktbil 12)**

4.1 **Lagligförklaring av kajanläggningar**

För att klargöra vilka kajanläggningar som sökandebolagen begär lagligförklarade, bifogas en karta över berörda kajanläggningar, Bilaga D.

Samtliga kajanläggningar ligger på fastigheten Höganäs 35:1.

4.2 **Redovisning av termisk påverkan på recipient**

När det gäller redovisning av termisk påverkan genom mätning av temperaturgradienter i anslutning till utsläppspunkten, hänvisar sökandebolagen till avsnitt 5.6.3 i huvud-MKB:n respektive avsnitt 5.6 i den kompletterande MKB:n.

Sammanfattningsvis konstateras att utsläppet av uppvärmt kylvatten i någon mån kan påverka växt- och djurlivet i havet inom ett begränsat område på upp till fem meters avstånd från utsläppsmynningarna. En produktionsökning till dagens tillståndsgivna nivå (nollalternativet) kan förväntas öka påverkansområdet ytterligare några meter, i likhet med vad som gäller vid den sökta produktionsnivån.

4.3 Kostnadsredovisning enligt 2 kap. 3 § och 7 § miljöbalken

Såvitt avser begäran om redovisning av kostnader för att vidta åtgärder så att det är möjligt att ta ställning till om de är skäligen enligt 2 kap. 3 § respektive 7 § miljöbalken, finns dessa redovisade under respektive avsnitt i den kompletterande TB:n.

Kostnaderna är beräknade utifrån en kalkylränta om 8 procent samt en avskrivningstid om 15 år.

4.4 Redovisning av föroreningsinnehåll i muddermassor

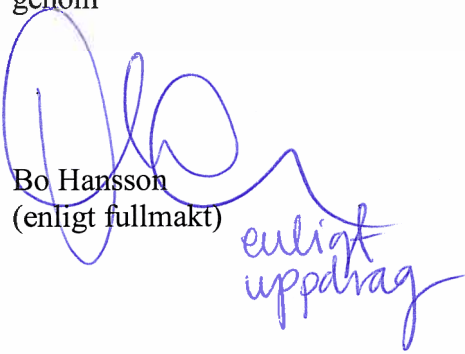
Sökandebolagen hänvisar i denna del till vad som redan anförts under avsnitt 2.3 ovan.

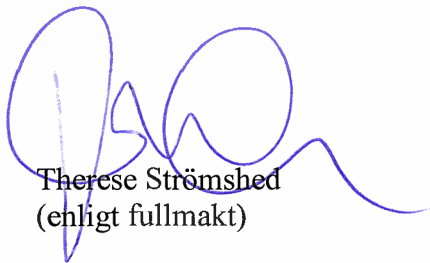
5. Avslutningsvis

Enligt sökandebolagens förmenande är ansökningshandlingarna nu fullständiga. Sökandebolagen anser därför att målet bör kunna kungöras.

Malmö den 10 oktober 2014

HÖGANÄS AB, HÖGANÄS SWEDEN AB, HÖGANÄS HAMNBYGGNADS AB,
genom

Bo Hansson
(enligt fullmakt)

Therese Strömshed
(enligt fullmakt)

*enligt
uppdrag*